

INNHold

Forord	9
INNLEDNING	
Hva er mediehistorie – og når begynner den?	11
KAPITTEL 1	
Den lesende offentlighet blir til 1660–1814	17
Nyhetsbladet.	18
Trykte skrifter i omløp.	19
Postverk og postruter	21
Da pressen ble til i Danmark-Norge	23
De første norske avisene	26
Mening og kontroll	28
1770 – da sensuren ble opphevet	32
Publisitetens tribunal.	35
Mot en norsk nyhetspresse	40
1814.	43
§ 100	46
Den lesende offentligheten vokser frem.	48
KAPITTEL 2	
Den politiske offentligheten åpnes 1814–1850.	53
Den nye statens offentlighet	53
Trykkefrihet og opposisjon	57
Hvorfor opposisjonsaviser?	58
Rettsaker om trykkefrihet	59
<i>Morgenbladet</i> – den første dagsavisen	61
Bøker, aviser og boktrykkere etter 1814.	65

Carl Johan og norsk opposisjonspresse	68
Statsborgeren – ved trykkefrihetens ytterste grense	71
Den Constitutionelle – intelligenskretsens organ	76
Illustrerte blader og folkeskrifter	78
Dampskip og postruter	81
Da Christiania feiret Gutenberg	83
Det offentlige resonnementet	84
1848 – revolusjon, reform og norsk presse	90
 KAPITTEL 3	
Den store tekniske revolusjon 1850–1920	95
Jernbanen – «større og fordelaktigere enn den største erobring»	96
Telegrafan – «en Befordrer for Tanken»	99
Telefonen – populær og kontroversiell	105
Fonografen – Edisons vidunder	112
Fotografiet	118
Filmen	124
De første norske spillefilmene	132
Pressen og den tekniske revolusjonen	137
En industri for den offentlige mening	138
Tog, passasjerer og lesere	144
Verden der ute: krig og katastrofer	147
Reklame, påvirkning og penger	153
 KAPITTEL 4	
Mediene i massesamfunnets tidsalder 1920–1950	157
Pressen i massesamfunnet: parti, marked, mening	161
Radioen, et statlig medium	166
Filmen og massene	172
Lydfilmen	176
Musikken i grammofonens tidsalder	178
Den nye reklamen	181
Reklamen former mediene	185
I skyggen av kommunismen og fascismen	188
Mediene i det okkuperte Norge	192
NS-regimets medier	196
Mediene under gjenreisningen	200
Massesamfunnet mot slutten?	205

KAPITTEL 5

Etterkrigstidens medier og dreiningen mot det visuelle 1950–1960 207

Avisene i etterkrigstiden 209

Ukebladene – en bransje i vekst 212

Radioen – ett land, én kanal 215

Filmen – med rekordbesøk på kino 220

Dreiningen mot det visuelle 222

Avisene: pressefoto og filmjournalistikk 223

Radio: filmkronikker og lydbilder 226

Filmens magi 232

En ny epoke i norsk film 235

En filmproduksjon med bredde 238

Filmavis og bygdekino 241

Reklamefilmen 243

Film som kulturpolitikk 246

Tegneseriens tid 247

Forsøk med fjernsyn 252

KAPITTEL 6

Det norske systemet i senit 1960–1980 257

Til fjernsynet – fra radio, film og presse 258

Fjernsynet blir et massemedium 261

Publikum – en demografisk utfordring 265

Bredt og smalt 267

Debatt 272

Kino og film – krise og splittelse 274

Nye former i radioen 279

Avisene søker nye veier 283

Ukebladene – fra stagnasjon til suksess 292

Mediene får statsstøtte 296

1960–1980: Det norske regimet i senit 302

Et medievridd samfunn? 304

En offentlighet i forandring 307

Politikk i bevegelse? 315

Fellesnevner: publikumsvennlighet 318

KAPITTEL 7

Det store hamskiftet 1980–2000	319
NRK-monopolet for fall	320
Investorene kommer (1982–1987)	323
Kampen om reklamefjernsynet (1988–1990)	330
TV 2 kommer	335
Konsentrasjon og krysseierskap	337
Spranget ut i verden (1995–2003)	340
Filmen under hamskiftet	342
Mediene og minoritetene	345
Tabloidisering, personifisering og infotainment?	347
De første datamaskinene	351

KAPITTEL 8

Den digitale omformingen (2000–)	357
Internett	357
World Wide Web	360
Mobiltelefonen	363
Nettbaserte medier	364
Nettavisene	367
Journalistikk i en digital tid	372
Samfunnsdebatt i forandring?	375
Sosiale medier	379
Filmen blir digital	385
Fjernsynet	388
Radioen – fra FM til DAB	394
Mediesystemet omformes	397
Ytringsfrihet i en digital tid	404

AVSLUTNING

Har vi nytte av mediehistorien?	410
Noter	417
Referanser	433
Register	457
Illustrasjoner	472
Kapittelfordeling	473